

A lipicai a világ lovas vérkeringésében

Eredmények és tervek Szilvásváradon

Egy esztendeje ért az a tisztesség, miszerint rám bízta a lipicai fajta megővését, valamint Szilvásvárad visszavezetését a nemzetközi lovasport élet vérkeringésébe. A fajtáét, mely egyik legrégebbi kultúr lófajtája a történelemnek. Világszinten is egyik legjelentősebb állománya hazánk kezében van, így különösen nagy megtiszteltetés és felelősség a ménesgazdaság irányítása. A 2020-as évben a történelmi viszontagságok ellenére is számos kitűzött cél megvalósítása sikerült, mely megalapozza a jövő évi tervek életre hívását.



A fajta génmegőrzése évtizedek óta zavartalanul folyik, azonban népszerűsítése és a hozzá méltó, a világ lovasportjában való helyének visszafoglalására a sportkísérletekkel kereszttul van lehetőség. Ennek érdekében munkatársaimmal minden lehetőséget igyekszünk megteremteni. Közel húsz esztendő után két négyesfogatunk készül a 2021-es budapesti Európa-bajnokságra, és nemzetközi versenyekre ifj. Galbács Ferenc és Váczi István fogathajóinkkal. Az itt elért sikerek viszik ismét a fajta híret a leginkább, ahogyan történt az-az 1984-es világbajnoki sikerek után. Ebből következhet az egyedek értékének megnövekedése és az idegenforgalom élénkítése is. A fiatal szakembereinknek is lehetőséget kívánunk biztosítani, így a szezonban ifjú hajtónk Kemény János is starthoz állhatott kettesfogatával.

Ménegazdaságunk lovasai számos országos eredményt értek el Mikó Tamás és Rác Zsófia személyében a díjlovas szakágban. Dallos Gyula irányítása alatt Marschall István is lovakat készít fel versenyekre, ahol a legjobb külföldi származású egyedeket legyőzve is öregbíti ménesgazdaságunk híret. Gécz Hanna és

Medve Daniella belovaglóink sikeres rajtengedély vizsga után képviselik ménesgazdaságunk színeit. A közelmúltban válogatott lovasunkhoz, Szokola Csabához is kiképzésre került egy méncsikónk, mely ló képességei alapján szintén részese lehet nemzetközi lovasmérkőzéseknek. Változás történt lovaink kiképzésének tekintetében is. Minden lovasunkhoz és hajtónkhoz „saját” lovak lettek beosztva, legalább egy fiatal mén, egy fiatal kanca és egy versenyző ló tekintetében, mely egyedek fejlődését nyomon követjük. Olyan szakemberek segítik munkánkat, mint Dallos Gyula örökös magyar bajnok díjlovas, Pénzes Gábor lókiképző és Váczi István válogatott fogathajtó.

Fontosnak tartottam a marketingmunka tökéletesítését is. Pintér András nemzetközi hírű filmrendező és marketing szakember segítségével úgy gondolom jó úton járunk-e tekintetben. Közösségi oldalainkon folyamatos betekintést nyújtunk az érdeklődők számára a gazdaság életébe, mely esetenként a több milliós elérést is dokumentálja. Ezen kívül hetente jelennek meg rendezvényeink, lovaink a közmédia felületén is (Itthon vagy, Nyaral Itthon sorozat, élő bejelentkezések).

A pandémia ellenére számos sikeres rendezvényt tudhatunk magunk mögött. Mind a fogathajtó, a díjlovas, mind a díjugrató szakágakban rekordot döntöttünk az induló lovasok és a közönség tekintetében is. A díjugrató чемпионátus döntőjében, Szilvásvárad történetében először 300 ló versenyzett három napon keresztül, olykor több mint 2000 látogató előtt. E tényeknek köszönhetően a lovasport szövetség részéről is megnyílt az út, hogy jövőre mindhárom szakágban nemzetközi versenyeket rendezhessünk. A fiatal tehetségeknek teret adva első alkalommal rendezhettünk szabadidőlovas versenyt.

Dallos Andorra emléktábla avatással, Kádár János világhírű fogathajtóra pedig emlékkiállítás megnyitásával emlékeztünk. Az idegenforgalom tekintetében látogatottságunk számos alkalommal többszörösére nőtt a tavalyi szezonnak, csak úgy mint a tenyésztésben az eladott örökítőanyagok száma. Az egrri Dobó István Múzeummal együttműködve a közeljövőben új kiállításunk fog nyílni a lipicai lovasközpont kiállítótermében, mely keretében bemutatjuk az építkezések előtt a lovaspálya területén feltárt 3000 éves





bronzkori lovasszobrokat. A kiállítás ékköve lehet a ménegazdaságnak és Szilvássváradnak, akár a bécsi természettudományi múzeum Willendorfi Vénusza. Ménésünk idegenforgalmi látogatottsága minőségi bemutatókat és egyéb programokat nyújtva a következő években a többszörösére nőhet, tekintve, hogy a Szalajka-völgyet közel évi egymillió vendég látogatja. A szálláshelyeink kihasználása is nőtt, a hétvégéinkre szinte egész nyáron minden szobánk teltházzal üzemelt.

A lipicai lovasközpontban igyekszünk teret adni a kulturális rendezvényeknek is, így az elmaradt nemzetközi történelmi lovas gála helyett 500 fő alatti, nagysikerű koncerteket rendeztünk, olyan fellépőkkel, mint a Budapest Bár vagy a Blahalouisiana.

Július 1-jén történelmet írtunk lovardánk udvarán, 1945. után e nap alapították újjá a Magyar Honvéd Huszárságot, mely díszalegység a jövőbeni reprezentációin (nemzetközi delegációk fogadása a budai várban, nemzeti ünnepeink, stb.) kizárólag lipicai lovakat fog használni, így bizonyosan tovább fogja emelni a fajta hírért és értékét.

Oly sok év után a parádi Cifra Istálló is lovakat tud a nagyközönség előtt felvezetni. Minden őshonos fajtánkból sikerült egyedeket felállítanunk, mely kiállítás egyedülálló az országban. Az istállókat és környezetüket méltó módon sikerült felújítanunk. A sétakocsikázás szolgáltatásként osztatlan sikert aratott, csak úgy mint Marócpusztán, ahol kiszolgáljuk a balatoni idegenforgalom igényeit.

A Plútó törzsménistálló mögötti lipicai emlékpárt is felújításra került, mely egy új látványosság az érdeklődők számára.

Az épületek renoválásának jó része befejeződött, mind a marócpusztai épületek, mind pedig a Plútó szálló tetőhéjazatának és szobáinak tekintetében.

A gidrán fajta tenyésztésében is történt előrelépés. Mezőhegyes után a dunántúli tenyésztőket kiszolgálva Marócpusztán is mén, illetve kancavizsgát tartottunk. A szánai kancacsikó telep tekintetében közel húsz, Csipkésút tekintetében tíz év után hajtottuk ki legelőre növendék állatainkat, mely tartási mód elengedhetetlen a lipicai fajtajellegének és kondíciójának megőrzéséhez.

A nemzetközi kapcsolatok tekintetében is sikerült az előrelépés. Szinte minden európai lipicai ménessel felvettük a kapcsolatot, melynek köszönhetően folytatható a tenyészcsere program, a nemzetközi lovasgálán számos országot vendégül láthattunk volna, illetve az Unesco kulturális örökség listájára is felkerülhet a fajta. Idén augusztusban a ménés történetében először ellátogatott hozzánk a Bécsi Spanyol Lovasiskola igazgatója, Sonja Klima asszony a piberi szövetségi ménés vezetőjével Erwin Moviával, és a nemzetközi Lipicai Szövetség képviselőjével Maximilian Dobretsbergerrel.

A tenyészcsereprogram folytatásán túl a világhírű spanyoliskola várja hazánk lovasait, hogy az ott megszerzett tudást itthon kamatoztathassák.

A XXI. őszi lóárverés soha nem látott sikert hozott, az eddigi átlagarak háromszorosaért keltek el a lovak, ezzel megerősítve a kitűzött célt, miszerint a fajta presztízsének vissza kell térnie a mindennapokba. A pandémiás helyzetre való tekintettel létrehoztuk a világ első online lipicai lóárverését, mely szintén nagy sikert hozott, számos új külföldi vásárlóval.

Az „Agrárgazdasági képzések és felkészítő tréningek” elnevezésű projektben a ménegazdaságunkban került sor az 1500. bizonyítvány átadására, melyet Linter Gyula csikósunk vehetett át.

Ezt követően jelent meg az Amerikai Egyesült Államokban a világ leghíresebb játékgyártó cége által fémjelzett puzzle, melyen Szabados Zsuzsanna Bükk-fennsíkron készült fotója látható.

A 2021-es év tekintetében bizakodóak vagyunk a járványügyi helyzet mérséklődésével kapcsolatban. Három lovas szakágban is nemzetközi, háromcsillagos verseny került az FEI naptárába bejegyzésre, így visszakapcsolódhatunk a világ lovas vérkeringésébe. A díjlovas szakág képviselői után a díjgratátók, majd a fogathajtó szakág képviselői népesítik be Szilvássváradot. A budapesti négyesfogathajtó Európa-bajnokságon terveink szerint mindkét fogatunk indulási jogot szerezhet. E tervekhez hasonlóan idegenforgalmi tevékenységünk is a jövő, várhatóan zavartalanabb évben teljesebben ki igazán, melynek hozadékaként még többen megismerik és hírért viszik szeretett fajtánknak, csak úgy mint Szilvássváradnak.

Az elmúlt egy esztendőtt összegezve úgy gondolom, hogy számos anomáliát sikerült orvosolnunk, melyek sok esetben nem anyagi vonzatúak, úgy mint a lóképzés megszervezése, vagy a legeltetés visszahozása, a minőségi versenyek megrendezése. Bizom benne, hogy ezt folytatva ismét a szilvássvárad lipicai ménés lehet a világ lótenyésztésének egyik ékköve, otthon a magyar lovasélet számára.

Cseri Dávid
Fotó: Pintér András